

Kikker is een held

©Leopold

Inhoud

1. Leeslestabel close reading
2. bijlage 1: uitgewerkte werkvorm fase 1
3. bijlage 2: uitgewerkte werkvorm fase 2
4. bijlage 3: uitgewerkte werkvorm fase 3
5. Tekst Kikker is een held © Leopold
6. Bewerkte tekst voor close reading
7. Transcriptief informatief filmpje

Leeslestabel - fase 1: waarover gaat de tekst?

de tekst

stap 1

Kies de tekst en bepaal de tekstsoort en het teksttype. Bepaal de complexiteit van de tekst.

tekstsoort

- Informatieve tekst
- Activerende tekst
- Ontspannende tekst
- Instructieve tekst

teksttype

- Informatief boek
- Een fragment uit een verhaal
- Een verhaal
- School- of studietekst
- Krantenartikel
- Reclame
- Uitnodiging
- Brief
- E-mail
- Gedicht
- Recept
- Een stappenplan
-

complexiteit

Verschillende scènes met telkens een nieuw probleem en oplossing. Prenten ondersteunen de tekst. Veel woorden zijn indicator voor kritische momenten en gevoelens van personages. (zie aantekeningen op de tekst).

stap 2

Bij elk teksttype horen verschillende leesdoelen. Eén leesdoel staat al vast: "de tekst begrijpen". Kies nog een leesdoel en concretiseer het voor deze tekst.

keuze

- De tekst begrijpen
- Vinden van informatie
- Hoofdzaken uit de tekst halen
- Zoekend lezen
- Een probleem oplossen
- Zich amuseren, zich ontspannen
- De tekst onthouden
- De tekst beoordelen
- De tekstsoort en bruikbaarheid bepalen
- .....

concretisering leesdoel (luisterdoel):

Het verloop van het verhaal weergeven. Kritische momenten in het verhaal vinden.

het leesdoel

de leesstrategie

stap 3

"Vragen stellen" en veel sturings- en herstelstrategieën komen steeds aan bod. Kies nog een leesstrategie om de tekst beter te begrijpen.

leesstrategie

- Vragen stellen
- Tekstinhoud visualiseren
- Verbinding maken
- Tekststructuur herkennen
- Samenvatten
- Afleiden
- Voorspellen

Sturings- en herstelstrategie

- Tekstoriëntatie
- Leesdoel bepalen
- Voorkennis activeren
- Begrip bewaken en verhelderen
- Aandachtiger lezen
- Langzamer lezen
- Stukje opnieuw lezen
- Stukje verder lezen
- Hardop lezen
- Naar illustraties kijken
- Hulp(bron) inroepen

de didactische aanpak

stap 4

Kies één of meerdere didactische werkvormen. Werk gradueel: ik doe, wij doen, jullie doen, jij doet. (GRRIM) Blijf bij de tekst.

Werkvorm

- Lezen met de pen in de hand
- Aanschouwelijk lezen
- Wat wist je al?
- Denken – delen – uitwisselen
- Dobbelen
- In dialoog gaan
- Inzichtelijk lezen
- Knip en plak
- Rolwisselend lezen
- Samenvattend lezen
- Verbinden
- Vertel, speel, teken wat je hoort
- Voorspellend lezen
- Voel je mee?
- Vriendenboek
- Kies de juiste prent

Close Listening/Reading

Doorloop de leeslestabel drie keer:

- 1 Waarover gaat de tekst?
- 2 Hoe wordt het in de tekst gezegd?
- 3 Wat betekent de tekst?

Leeslestabel - fase 1: waarover gaat de tekst?

bijhorende vragen

Onthouden

- Per scène: Over wie gaat het? Waar zijn ze? Hoe is het buiten? Wat gebeurt er nu? Met wie? Waar gebeurt het? Wat verandert er nu?
- Hoe zeggen ze dat in het verhaal, in de tekst?

Begrijpen

Toepassen

Analyseren

Evalueren

Creëren

Werkvormen

Zie bijlage 1.

1. Vertel wat je hoort: luisteren met pictogrammen
2. Kies de juiste prent
3. Tekst en prent combineren: knip en plak

Leeslestabel - fase 2: Hoe wordt het in de tekst gezegd?

de tekst

stap 1

Kies de tekst en bepaal de tekstsoort en het teksttype. Bepaal de complexiteit van de tekst.

tekstsoort

- Informatieve tekst
- Activerende tekst
- Ontspannende tekst
- Instructieve tekst

teksttype

- Informatief boek
- Een fragment uit een verhaal
- Een verhaal
- School- of studietekst
- Krantenartikel
- Reclame
- Uitnodiging
- Brief
- E-mail
- Gedicht
- Recept
- Een stappenplan
- .....

complexiteit

Verschillende scènes met telkens een nieuw probleem en oplossing. Prenten ondersteunen de tekst. Veel woorden zijn indicator voor kritische momenten en gevoelens van personages. (zie aantekeningen op de tekst).

stap 2

Bij elk teksttype horen verschillende leesdoelen. Eén leesdoel staat al vast: "de tekst begrijpen". Kies nog een leesdoel en concretiseer het voor deze tekst.

keuze

- De tekst begrijpen
- Vinden van informatie
- Hoofdzaken uit de tekst halen
- Zoekend lezen
- Een probleem oplossen
- Zich amuseren, zich ontspannen
- De tekst onthouden
- De tekst beoordelen
- De tekstsoort en bruikbaarheid bepalen
- details uit de tekst halen

concretisering leesdoel (luisterdoel):

Achterhalen hoe de ene scène in de andere overgaat. Ontdekken dat het verhaal is opgebouwd uit problemen die telkens een oplossing kennen. Verwoorden hoe de verschillende personages zich voelen in de loop van het verhaal en hoe ze zich inleven in elkaar. Verwoorden of en waarom Kikker een held is, m.a.w. de titel van het verhaal uitleggen.

het leesdoel

de leesstrategie

stap 3

"Vragen stellen" en veel sturings- en herstelstrategieën komen steeds aan bod. Kies nog een leesstrategie om de tekst beter te begrijpen.

leesstrategie

- Vragen stellen
- Tekstinhoud visualiseren
- Verbinding maken
- Tekststructuur herkennen
- Samenvatten
- Afleiden
- Voorspellen

Sturings- en herstelstrategie

- Tekstoriëntatie
- Leesdoel bepalen
- Voorkennis activeren
- Begrip bewaken en verhelderen
- Aandachtiger lezen
- Langzamer lezen
- Stukje opnieuw lezen
- Stukje verder lezen
- Hardop lezen
- Naar illustraties kijken
- Hulp(bron) inroepen

de didactische aanpak

stap 4

Kies één of meerdere didactische werkvormen. Werk gradueel: ik doe, wij doen, jullie doen, jij doet. (GRRIM) Blijf bij de tekst.

Werkvorm

- Lezen met de pen in de hand
- Aanschouwelijk lezen
- Wat wist je al?
- Denken – delen – uitwisselen
- Dobbelen
- In dialoog gaan
- Inzichtelijk lezen
- Knip en plak
- Rolwisselend lezen
- Samenvattend lezen
- Verbinden
- Vertel, speel, teken wat je leest
- Voorspellend lezen
- Voel je mee?
- Vriendenboek
- Verhaal visualiseren in schema

Close Listening/Reading

Doorloop de leeslestabel drie keer:

- 1 Waarover gaat de tekst?
- 2 Hoe wordt het in de tekst gezegd?
- 3 Wat betekent de tekst?

Leeslestabel - fase 2: Hoe wordt het in de tekst gezegd?

bijhorende vragen

Onthouden

Welke problemen waren er? Welke oplossing?

Begrijpen

Hoe voelt iedereen zich? Welk woord of zin in de tekst zegt daarover iets? Hartelijk, dankbaar, trots, ongerust, wanhopig, er is plaats genoeg voor iedereen, gezellig, ...

Wie benoemt het gevoel? Vinden de andere vriendjes hetzelfde (bijv. Vindt Kikker zichzelf trots? Wat wil hij zeggen met "niet helemaal waar"?)

Hoe hoor je in de tekst dat er iets nieuws, iets ergs of iets anders gebeurt? Aan welke woorden hoor je dat: na drie dagen nog, het bleef stijgen, dieper en dieper, woeste stroming, ...

Toepassen

Wanneer voel jij je ook zoals Kikker, Rat, Varkentje, Haas, ...?
Ken je voorbeelden van overstromingen? Al meegemaakt?

Analyseren

Wie is de held? Welke vriendjes vinden dat Kikker de held is? Of is het Rat? Hoe zeggen ze dat in het verhaal?

Werkvormen

Zie bijlage 2.

1. Voel mee met
2. Verhaal visualiseren/samenvatten in een schema

Leeslestabel - fase 3: Wat betekent de tekst?

de tekst

stap 1

Kies de tekst en bepaal de tekstsoort en het teksttype. Bepaal de complexiteit van de tekst.

tekstsoort

- Informatieve tekst
- Activerende tekst
- Ontspannende tekst
- Instructieve tekst

teksttype

- Informatief boek
- Een fragment uit een verhaal
- Een verhaal
- School- of studietekst
- Krantenartikel
- Reclame
- Uitnodiging
- Brief
- E-mail
- Gedicht
- Recept
- Een stappenplan
- transcript bij een filmpje

complexiteit

Verschillende scènes met telkens een nieuw probleem en oplossing. Prenten ondersteunen de tekst. Veel woorden zijn indicator voor kritische momenten en gevoelens van personages. (zie aantekeningen op de tekst).

Informatief boek: gedoseerde informatie, ondersteund door prenten

stap 2

Bij elk teksttype horen verschillende leesdoelen. Eén leesdoel staat al vast: "de tekst begrijpen". Kies nog een leesdoel en concretiseer het voor deze tekst.

keuze

- De tekst begrijpen
- Vinden van informatie
- Hoofdzaken uit de tekst halen
- Zoekend lezen
- Een probleem oplossen
- Zich amuseren, zich ontspannen
- De tekst onthouden
- De tekst beoordelen
- De tekstsoort en bruikbaarheid bepalen
- .....

concretisering leesdoel (luisterdoel):

Nagaan of Kikker echt een held is en hoe hij dat nog beter kon tonen? Nieuwe, ware informatie opzoeken over hoe kikkers zwemmen en ademen en/of voorkennis activeren. Met die nieuwe informatie zelf iets toevoegen aan het verhaal.

het leesdoel

de leesstrategie

stap 3

"Vragen stellen" en veel sturings- en herstelstrategieën komen steeds aan bod. Kies nog een leesstrategie om de tekst beter te begrijpen.

leesstrategie

- Vragen stellen
- Tekstinhoud visualiseren
- Verbinding maken
- Tekststructuur herkennen
- Samenvatten
- Afleiden
- Voorspellen

Sturings- en herstelstrategie

- Tekstoriëntatie
- Leesdoel bepalen
- Voorkennis activeren
- Begrip bewaken en verhelderen
- Aandachtiger lezen
- Langzamer lezen
- Stukje opnieuw lezen
- Stukje verder lezen
- Hardop lezen
- Naar illustraties kijken
- Hulp(bron) inroepen

de didactische aanpak

stap 4

Kies één of meerdere didactische werkvormen. Werk gradueel: ik doe, wij doen, jullie doen, jij doet. (GRRIM) Blijf bij de tekst.

Werkvorm

- Lezen met de pen in de hand
- Aanschouwelijk lezen
- Wat wist je al?
- Denken – delen – uitwisselen
- Dobbelen
- In dialoog gaan
- Inzichtelijk lezen
- Knip en plak
- Rolwisselend lezen
- Samenvattend lezen
- Verbinden
- Vertel, speel, teken wat je leest
- Voorspellend lezen
- Voel je mee?
- Vriendenboek
- Tekst zonder prenten
- Film-transcript

Close Listening/Reading

Doorloop de leeslestabel drie keer:

- 1 Waarover gaat de tekst?
- 2 Hoe wordt het in de tekst gezegd?
- 3 Wat betekent de tekst?

Leeslestabel - fase 3: Wat betekent de tekst?

bijhorende vragen

Onthouden

Nieuwe tekst:
Hoe zwemt een kikker?
Hoe ademt een kikker?
Hoe is de lichaamsbouw van de kikker: ogen, huid, poten?

Begrijpen

Wat wil zeggen: een kikker is gestroomlijnd?
Kan een kikker verdrinken?
Hoe kan een kikker minder snel moe worden?

Toepassen

Wat had Kikker kunnen doen in het verhaal? Of misschien deed hij dat wel: hoe zwom hij, hoe ademt hij?

Evaluëren

Is Kikker echt een held in het verhaal? Is hij dapper?

Creëren

Verzin een stukje bij de prent waar hij bijna verdrinkt. Wat deed hij goed, wat kan hij goed doen om niet te verdrinken?

Werkvormen

Zie bijlage 3.

1. Verhaal zonder prenten
2. Film-transcript: werken met Beeldbank SchoolTV
3. Knip-plak en in dialoog gaan
4. Is Kikker een held? Prent toevoegen

Bijlage 1

Vertel wat je hoort: luisteren met pictogrammen

Elke leerling krijgt één pictogram. Dat is zijn luisteropdracht.

Keuze uit:

- Lees het verhaal voor. Stop na de prent "Kikker drinkt thee".
- Vraag de kinderen naar hun luisteropdracht:
- "Wie doet er mee in het verhaal? Waar is Kikker? Hoe is het buiten? Wat gebeurt er?"
- Lees verder en onderbreek het verhaal af en toe (na twee of drie scènes, niet steeds om de spanning te bewaren). Markeer voor jezelf de kritische momenten in het verhaal met een post-it in het boek.
- Herhaal per scène deze vragen, per pictogram. Leg de klemtoon op: hoe weet je dat uit het verhaal? Hoe zeggen ze het? Welke zin vertelt daar iets over?
- Model zelf hoe je het antwoord vindt.

Belangrijke zinnen om kritische momenten op te sporen:

- Maar toen het na drie dagen nog regende, werd hij ongerust.
- Op de vijfde dag steeg het water
- Eerst vond Kikker het leuk, maar toen het bleef stijgen, werd hij echt bezorgd.
- Het huis van Haas lag als een eilandje midden in het water. Hier is het droog.
- Ze hadden het gezellig.
- Maar aan alles komt een eind.
- Honger.
- 'Ik weet het!' 'Ik zwem om hulp te halen'.
- Ik verdrink, dacht hij, ik ga dood.
- Twee sterke armen trokken Kikker uit het water: het was Rat!
- Nu eten in overvloed.
- Rat, je hebt ons gered. Nee hoor, dat hebben jullie aan Kikker te danken.
- Vanaf die dag ging alles beter.
- Weer bijna net als vroeger, maar toch niet helemaal.

Bijlage 1

Kies de juiste prent

Laat de leerlingen het verhaal navertellen door de prenten te ordenen. Verwijs telkens naar de luisterpictogrammen en stel de kritische vragen opnieuw. Op het bord vul je het schema aan en bedenk je samen met de leerlingen een titel per scène.

Keer telkens terug naar de tekst en vraag: hoe staat het in de tekst? Hoe weet je dat? Lees die zin of woord opnieuw voor. Model zelf hoe je het antwoord vindt.

		Regen is gezellig
		Overstroming Veilig op een eiland bij Haas
		Het brood is op. Honger. Kikker zoekt hulp.
		Help, Kikker verdrinkt. Sterke stroming. Rat haalt Kikker uit het water.
		Genoeg eten, proviand. Kikker is de held. Of Rat?
		Alles gaat beter. Weer zoals vroeger?

Bijlage 1

Tekst en prent combineren: knip en plak

Deel tekstfragmenten uit, die bij elke prent hierboven horen. Elke leerling krijgt een fragment.

Oefen eerst op technisch lezen:

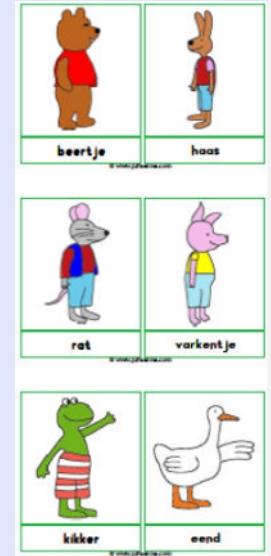
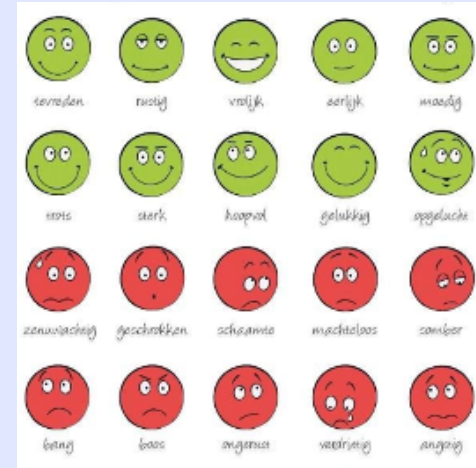
Model elk tekstfragment (zonder prent): lees voor en projecteer de tekst. De leerlingen lezen hun tekstfragment in stilte mee. Laat hen het tekstfragment zelf lezen. Help zo nodig door in koor samen met de leerling hardop te lezen.

Laat de leerling nu het fragment bij de juiste prent plaatsen. Focus opnieuw op belangrijke kritische woorden in de tekstfragmenten.

Bijlage 2

Voel je mee?

Deel kaartjes met personages uit, elk kind één personage. Per kind ook een kaart met daarop afbeeldingen van gevoelens, met ook één blanco hokje voor nieuwe gevoelens. Verken eerst de kaart.

Lees het verhaal opnieuw voor: Hoe voelt elk personage zich?

Zet je pion op het passende gevoel. Of is het een gevoel dat er niet bijstaat?

Welk woord of zin uit het verhaal zegt daar iets over? Kennen we alle woorden: hartelijk, verheugd, ongerust, wanhopig.

Model telkens hoe je in de tekst vindt hoe iemand zich voelt.

Vinden de andere vriendjes hetzelfde? Wie van de vriendjes vindt Kikker dapper, een held? Vindt Kikker dat zelf ook? Is hij helemaal trots, waarom niet helemaal?

Vertel per scène op het overzichtsschema van les 1 hoe iedereen zich voelt, model eerst en dan alleen: ik vertel, wij vertellen, jullie vertellen per twee, jij vertelt.

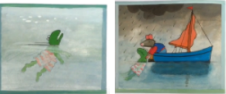

Bijlage 2

Verhaal visualiseren/samenvatten in een schema

Ga verder met het schema.

Nu gaan we in op "wat gebeurt er", het vraagteken. Telkens gebeurt er iets nieuws, iets ergs, komt er een oplossing. Ga bij elke scène na wat dat is, overloop de prenten nogmaals. Maak van de kolom met het vraagteken, twee kolommen: probleem en oplossing.

Focus goed op de tekst hierbij, en model indien nodig hoe je het antwoord vindt: hoe hoor je in de tekst dat er iets nieuws, iets ergs of iets anders gebeurt? Aan welke woorden hoor je dat: na drie dagen nog, het bleef stijgen, dieper en dieper, woeste stroming, ... Noteer enkele woorden in het schema.

		Regen is gezellig
		Overstroming Veilig op een eiland bij Haas
		Het brood is op. Honger. Kikker zoekt hulp.
		Help, Kikker verdrinkt. Sterke stroming. Rat haalt Kikker uit het water.
		Genoeg eten, proviand. Kikker is de held. Of Rat?
		Alles gaat beter. Weer zoals vroeger?

Eventueel nog een individueel werkblad

Teken het probleem en de oplossing

Bijlage3

Verhaal zonder prenten

Lees het verhaal opnieuw zonder prenten, tot aan de prent waar Kikker bijna verdrinkt. Geef de leerlingen de naakte tekst, in een aangepast lettertype. Ze volgen mee tijdens het voorlezen.

Hier verdrinkt Kikker bijna. Kan dat wel? Weten we dat?
Hoe ademt een kikker? Hoe zwemt een kikker?

Film – transcript: werken met Beeldbank SchoolTV

Toon het filmpje en geef meteen de twee kijkvragen mee (zet op het bord): <https://schooltv.nl/video/een-zwemmende-kikker-een-kikker-hoeft-niet-op-zwemles/>

Hoe ademt een kikker?
Hoe zwemt een kikker?

Geef de leerlingen het transcript en lees voor. Laat meevolgen met de tekst.
Beantwoord opnieuw de vragen.

Laat met twee stiften markeren wanneer het gaat over de ademhaling en wanneer het gaat over zwemmen. Model dit.

Deze groene kikker houdt zijn omgeving goed in de gaten. Zo gauw er gevaar dreigt duikt hij onder en gaat er vandoor. Onder water wacht hij tot alles weer veilig is. Een kikker kan heel lang onder water blijven, omdat hij met de huid zuurstof uit het water op kan nemen.

De voorpoten hebben geen zwemvliezen, de achterpoten wel.

Af en toe haalt hij boven water wat extra lucht.

Als hij langzaam zwemt, bewegen de achterpoten niet tegelijk in dezelfde richting. Een kikker gebruikt bij langzaam zwemmen soms ook de voorpootjes. Een kikker komt sneller vooruit, als hij beide achterpoten tegelijk gebruikt. De voorpootjes zijn dan niet zo belangrijk. Een kikker drukt ze dan tegen het lichaam. Daardoor is hij goed gestroomlijnd.

Laat opnieuw het filmpje bekijken en beantwoord nogmaals de twee vragen.
Wat is gestroomlijnd? Doe eens na met je armen.

Bijlage 3

Knip-plak en in dialoog gaan

Lees de eerste pagina's voor van het informatieve boekje "De kikker" van Bernadette Gervais.

Wat komen we te weten over hoe een kikker zwemt en ademt?

Geef de leerlingen per twee een tekstfragment uit het boek (een deel van een pagina).

- Hoe ziet een kikker eruit?
- De achterpoten
- Ademhaling
- Woonomgeving

Laat opnieuw lezen.

Weet je iets dat ook in het filmpje komt? Weet je meer dingen?

Laat de leerlingen nu aan de hele klas vertellen wat ze meer te weten komen over de kikker.

Bekijk opnieuw het filmpje, zonder geluid: een leerling mag commentaar geven.

Is Kikker een held? Prent toevoegen

Is Kikker nu echt een held? Hoe moet hij zwemmen en ademen om niet te verdrinken?

Verzin per twee iets nieuws bij de dia waar hij zwemt tegen de stroom. Hoe doet hij het zo goed? Teken er ook een nieuwe prent bij.

Kikker is een held

Donkere wolken pakten zich samen aan de hemel. Langzaam verdween de zon.

Het gaat regenen, dacht Kikker verheugd.

5 Algauw vielen de eerste druppels op zijn blote vel.

Kikker hield van regen.

Steeds dichterbij vielen de druppels naar beneden.

Kikker danste van plezier. “'t Regent, 't regent, en mijn broek wordt helemaal nat,” zong hij luid.

10 Na een tijdje was de lucht pikzwart, en het water viel met bakken uit de hemel.

Nu werd het Kikker toch te erg. Drijfnat rende hij naar huis.

Kikker vond het wel gezellig.

Hij zette thee en de regen tikte tegen het raam.

15 Maar toen het na drie dagen nog regende, werd hij ongerust.

Hoe zou het met Eend zijn? En met Varkentje en Haas?

Op de vijfde dag steeg het water in de rivier en het duurde niet lang meer of het stroomde Kikkers huisje binnen.

Eerst vond Kikker het leuk, maar toen het bleef stijgen, werd hij echt bezorgd.

20 Haastig liep hij naar het huisje van Eend. Daar was het al niet anders.

“Waar komt al dat water vandaan?”, vroeg Eend wanhopig.

“De rivier is overgelopen!” riep Kikker. “Kom gauw mee naar Varkentje.”

Samen sopten ze door het drassige land.

Varkentje hing uit zijn zolderraam. “Al mijn spulletjes zijn nat!”, jammerde ze.

25 Inderdaad, de tafel en de stoelen dreven door de kamer. Het was een enorme rommel.

Hier konden ze niet blijven. “Laten we naar Haas gaan,” stelde Kikker voor.

Het huis van Haas lag als een eilandje midden in het water.

30 Haas stond in de deuropening en hij zwaaide. “Kom gauw binnen,” riep hij, “hier is het droog.”

Het was lekker warm binnen.

Dankbaar droogden ze zich bij de kachel en ze vertelden Haas hoe het water hun huisjes binnenstroomde.

35 “Jullie kunnen allemaal hier blijven,” zei Haas hartelijk. “Er is plaats genoeg voor iedereen.”

Toen gingen ze met z’n allen aan tafel. Haas had een flinke pan stampot gemaakt, en alles ging schoon op.

40 Ze bleven nog dagenlang bij Haas logeren, terwijl het buiten regende en regende.

Ze hadden het gezellig en maakten zich geen zorgen.

Maar aan alles komt een eind.

Op een dag begonnen ze aan het laatste stuk brood.

45 “’t Is op,” zei Haas somber.

“Als er geen hulp komt, gaan we dood,” zei Eend.

“Ik ga niet dood,” zei Kikker. “Nooit.”

En toen was alles op, tot op het laatste kruimeltje.

Het regende niet meer, maar het water stond nog even hoog als eerst.

50 Ze rammelden van de honger. Hoe moest het nu verder?

“Ik weet het!” riep Kikker. “Ik zwem naar de heuvels aan de overkant om hulp te halen.”

Haas keek bedenkelijk.

55 “Het is veel te ver en de stroom is te sterk,” zei hij. “Het is te gevaarlijk.”

“Maar ik zwem het beste van iedereen,” riep Kikker dapper.

Dat was waar.

Moedig ging Kikker te water.

Vol spanning keken zijn vrienden toe.

60 Algauw verdween hij in de verte.

Het water was ijskoud, maar hij voelde het niet.

Hij dacht aan Eend en Haas en Varkentje, die honger hadden.

Hoe verder hij zwom, hoe sterker de stroming werd.

65 Kikker werd moe, hij kwam haast niet meer vooruit.

En opeens trok de stroom hem naar beneden.

Dieper en dieper zonk hij weg.

Een kikker die niet meer zwemmen kon!

Ik verdrink, dacht hij, ik ga dood. Nooit zal ik mijn vriendjes weerzien...

70

“Hallo, wie hebben we daar?” klonk een bekende stem.

Twee sterke armen trokken Kikker uit het water en hesen hem in een boot.

Het was Rat!

75 Kikker vertelde alles over de regen, de overstroming en de honger, en dat hij hulp was gaan halen.

“Dat komt goed uit,” zei Rat. “Het schip zit vol proviand. Eten genoeg voor iedereen!”

En hij zette koers naar de vrienden in nood.

Wat waren die verbaasd toen ze in de verte een schip zagen naderen.

80 Ze juichten toen ze zagen dat Kikker aan boord was. En de ander – wie was dat?

Jazeker, het was hun goede vriend Rat.

Ze konden hun ogen haast niet geloven.

Nu was er eten in overvloed. Brood, honing, jam en pindakaas.

Groente, aardappelen en wat al niet.

85 “Rat, je hebt ons gered,” zei Haas.

“Nee hoor, dat hebben jullie aan Kikker te danken,” zei Rat.

“Dwars door de woeste stroom zwom hij naar me toe, met gevaar voor eigen leven.”

Allemaal keken ze naar Kikker.

90 Die glom van trots.

Al was het niet helemaal waar...

Vanaf die dag ging alles beter.

Ze vierden het weerzien met Rat en Kikker was de held.

95 Het zonnetje scheen weer en het water begon te zakken.

Na een paar dagen was het zover. Ze konden terug naar hun eigen huisjes.

Met een bezem en een emmer gingen ze op weg. Alles zat dik onder de modder die de rivier had achtergelaten.

100 Door hard werken met z'n allen en de hulp van Rat werd het weer bijna net als vroeger.

Niet helemaal, want de herinnering aan die verschrikkelijke overstroming zou altijd blijven.

lettertype caldas

Kikker is een held

groen: gekleurd
want d. Haas: laatste moment
wendig.
accenten.

Donkere wolken pakten zich samen aan de hemel.

Langzaam verdween de zon.

Het gaat regenen, dacht Kikker verheugd.

Algauw vielen de eerste druppels op zijn blote vel.

Kikker hield van regen.

Steeds dichterbij vielen de druppels naar beneden.

Kikker danste van plezier.

"'t Regent, 't regent, en mijn broek wordt helemaal nat," zong hij luid.

Na een tijdje was de lucht pikzwart, en het water viel met bakken uit de hemel.

Nu werd het Kikker toch te erg.

Drijfnat rende hij naar huis.

Kikker vond het wel gezellig.

Hij zette thee en de regen tikte tegen het raam.

Regen is gezellig.

Maar toen het na drie dagen nog regende, werd hij ongerust.

Hoe zou het met Eend zijn? En met Varkentje en Haas?

Op de vijfde dag steeg het water in de rivier en het duurde niet lang meer of het stroomde Kikkers huisje binnen.

Eerst vond Kikker het leuk, maar toen het bleef stijgen, werd hij echt bezorgd.

Haastig liep hij naar het huisje van Eend. Daar was het al niet anders.

"Waar komt al dat water vandaan?", vroeg Eend wanhopig.

"De rivier is overgelopen!" riep Kikker. "Kom gauw mee naar Varkentje."

Samen sopten ze door het drassige land.

Varkentje hing uit zijn zolderraam.

"Al mijn spulletjes zijn nat!", jammerde ze.

Inderdaad, de tafel en de stoelen dreven door de kamer. Het was een enorme rommel.

Hier konden ze niet blijven. "Laten we naar Haas gaan," stelde Kikker voor.

Het huis van Haas lag als een eilandje midden in het water.

Te nat, te lang =>
ongerust.

(KM) Rivier stroomt over
overstroming in huis.
i. Kikker
Eend
Varkentje

Haas woont op
e. eiland
-> Kikker
-> ied. blijft
-> Samen etc.

Haas stond in de deuropening en hij zwaaide.

"Kom gauw binnen," riep hij, "hier is het droog."

hartelijk

Het was lekker warm binnen.

Dankbaar droogden ze zich bij de kachel en ze vertelden Haas hoe het water hun huisjes binnenstroomde.

"Jullie kunnen allemaal hier blijven," zei Haas hartelijk.

"Er is plaats genoeg voor iedereen."

Toen gingen ze met z'n allen aan tafel.

Haas had een flinke pan stampot gemaakt, en alles ging schoon op.

Ze bleven nog dagenlang bij Haas logeren, terwijl het buiten regende en regende.

Ze hadden het gezellig en maakten zich geen zorgen.

Maar aan alles komt een eind.

Op een dag begonnen ze aan het laatste stuk brood.

"'t Is op," zei Haas somber.

"Als er geen hulp komt, gaan we dood," zei Eend.

"Ik ga niet dood," zei Kikker. "Nooit."

En toen was alles op, tot op het laatste kruimeltje.

Het regende niet meer, maar het water stond nog even hoog als eerst.

Ze rammelden van de honger. Hoe moest het nu verder?

*KM: eten is op
=> honger.*

"Ik weet het!" riep Kikker. "Ik zwem naar de heuvels aan de overkant om hulp te halen."

Haas keek bedenkelijk.

"Het is veel te ver en de stroom is te sterk," zei hij. "Het is te gevaarlijk."

"Maar ik zwem het beste van iedereen," riep Kikker dapper.

Dat was waar.

Moedig ging Kikker te water.

Vol spanning keken zijn vrienden toe.

Algauw verdween hij in de verte.

Het water was ijskoud, maar hij voelde het niet.

Hij dacht aan Eend en Haas en Varkentje, die honger hadden.

*Probleem.
Hoe moet het nu?*

*Op
hevels past
hulp halen
en zwemt naar
de overkant*

Hoe verder hij zwom, hoe sterker de stroming werd.

Kikker werd moe, hij kwam haast niet meer vooruit.

En opeens trok de stroom hem naar beneden.

Dieper en dieper zonk hij weg.

Een kikker die niet meer zwemmen kon!

Ik verdrink, dacht hij, ik ga dood. Nooit zal ik mijn vriendjes weerzien...

"Hallo, wie hebben we daar?" ^{omant} klonk een bekende stem.

Twee sterke armen trokken Kikker uit het water en hesen hem in een boot.

Het was Rat! Blij!

Kikker vertelde alles over de regen, de overstroming en de honger, en dat hij hulp was gaan halen.

"Dat komt goed uit," zei Rat. "Het schip zit vol proviand. Eten genoeg voor iedereen!"

En hij zette koers naar de vrienden in nood.

Wat waren die verbaasd toen ze in de verte een schip zagen naderen.

Ze juichten toen ze zagen dat Kikker aan boord was. En de ander – wie was dat?

Jazeker, het was hun goede vriend Rat.

Ze konden hun ogen haast niet geloven.

Nu was er eten in overvloed. Brood, honing, jam en pindakaas.

Groente, aardappelen en wat al niet.

"Rat, je hebt ons gered," zei Haas.

"Nee hoor, dat hebben jullie aan Kikker te danken," zei Rat.

"Dwars door de woeste stroom zwom hij naar me toe, met gevaar voor eigen leven."

Allemaal keken ze naar Kikker.

Die glom van trots.

Al was het niet helemààl waar...

Vanaf die dag ging alles beter.

Ze vierden het weerzien met Rat en Kikker was de held.

Het zonnetje scheen weer en het water begon te zakken.

Na een paar dagen was het zover. Ze konden terug naar hun eigen huisjes.

probleem: moe,
sterke stroming

opd.: Rat.
→ uit water
→ en is etc.

Einde: "gered"
→ door Rat?
→ door kikker?

wat bedoelt kikker?

Wie was de held?
koers de vriende: "leer"
volgens kikker: ...?

Met een bezem en een emmer gingen ze op weg. Alles zat dik onder de modder die de rivier had achtergelaten.

Door hard werken met z'n allen en de hulp van Rat werd het weer bijna net als vroeger.

Niet helemaal, want de herinnering aan die verschrikkelijke overstroming zou altijd blijven.

*Net was een zoets kroegen: wat pica!
en ook "Net - filmen" want ...*

Een zwemmende kikker

Schooltv Beeldbank: <https://schooltv.nl/video/een-zwemmende-kikker-een-kikker-hoeft-niet-op-zwemles/>

Deze groene kikker houdt zijn omgeving goed in de gaten. Zo gauw er gevaar dreigt duikt hij onder en gaat er vandoor. Onder water wacht hij tot alles weer veilig is. Een kikker kan heel lang onder water blijven, omdat hij met de huid zuurstof uit het water op kan nemen.

De voorpoten hebben geen zwemvliezen, de achterpoten wel.

Af en toe haalt hij boven water wat extra lucht.

Als hij langzaam zwemt, bewegen de achterpoten niet tegelijk in dezelfde richting. Een kikker gebruikt bij langzaam zwemmen soms ook de voorpootjes. Een kikker komt sneller vooruit, als hij beide achterpoten tegelijk gebruikt. De voorpootjes zijn dan niet zo belangrijk. Een kikker drukt ze dan tegen het lichaam. Daardoor is hij goed gestroomlijnd.